

IZVJEŠĆE S GODIŠNJE KONFERENCIJE CIDOC-A 2001.

MAJA ŠOJAT-BIKIĆ □ Muzej grada Zagreba, Zagreb

1. UVOD. Komitet za dokumentaciju (CIDOC) Međunarodnoga komiteta za muzeje (ICOM) održao je redovnu godišnju konferenciju u sklopu trijenalne 20. generalne skupštine ICOM-a u Barceloni, 1.- 6. srpnja 2001. godine. Skupštinu je pratio i sajam trgovine i institucija na kojem su izlagači ponudili niz novih tehničkih rješenja namijenjenih muzejima i sličnim institucijama za potrebe organiziranja izložaba, vođenja dokumentacije, promocije, dizajna, sigurnosti, rasvjete itd.

Na uvodnoj plenarnoj sjednici 20. generalne skupštine ICOM-a jedan od govornika, prof. sociologije **Manuel Castells** sa sveučilišta u Barceloni, analizirao je **ulogu muzeja u informatičkoj eri**, eri globalne komunikacije. Ne radi se više samo o tome je li muzej na Internetu ili nije. Stvari više nisu tako jednostavne. Nova komunikacija briše granicu između dodirljivog i nedodirljivog, fizičkog i virtualnog i stvara novi koncept vremena i prostora. Vrijeme se dezintegrira, prostor se globalizira. Prekida se sekvencijalna struktura vremena. Imamo tehnološke mogućnosti komprimiranja vremena. Kulturno-povijesna sekvencija se prekida. Sami gradimo percepciju vremena. Nastaje novi tip kulture - stvarna virtualnost (real virtuality). Kulturna praksa se mijenja ovisno o tehnološkim sustavima. Tehnologija utječe na muzeje. Muzeji su arhivi vremena koji čuvaju poruke i postaju mauzoleji ako ne komuniciraju. Muzeji koji komuniciraju s društvom postaju otvorena mjesta, mjesta kulturne inovacije. Javljaju se i dileme - tehnologija i globalna informacijska mreža nasuprot individualizaciji poruka, globalno nasuprot individualnome, muzeji na mreži nasuprot muzejima s identitetom. Tehnološki alati omogućuju da muzej postane otvoreno mjesto, a njegov posjetitelj korisnik. Kao dobar primjer otvorenih muzeja koji komuniciraju s publikom, muzeja kulturne inovacije navedeni su Museo Guggenheim u Bilbaou (www.guggenheim-bilbao.es), Tate Gallery u Londonu (www.tate.org.uk) i The Tech Museum u San Joseu, Kalifornija (www.thetech.org).

2. TEME PLENARNIH SJEDNICA CIDOC-a

2.1. Dokumentacija u španjolskim muzejima

2.1.1. Dokumentacija u katalonskim muzejima:

Program DAC. Rosa Maria Montserrat, Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya

Predstavljen je program DAC (Documentación Asistida de Colecciones) za vođenje muzejske dokumentacije: njegove razvojne etape, karakteristike i budućnost. Razvoj programa pokrenula je i financirala katalonska vlada.

Početak projekta datira u razdoblje 1980.-82. godine. Katalonski muzeji bili su tada u vrlo lošem stanju i bez dovoljno osoblja. Vlada je napravila studiju stanja muzejske dokumentacije, a potom studiju informatizacije koja je obuhvatila ispitivanje mogućnosti uvođenja IT, normiranje rječnika radi pretraživanja i pilot program.

U Kataloniji je 1991. godine bilo 246 muzeja, od kojih je većina djelovala kao "skladište". Samo 102 muzeja zadovoljavaju minimalne uvjete da uopće budu muzeji. Prema tipologiji, 54 muzeja su specijalizirana (23 arheološka muzeja, 15 umjetničkih, 14 prirodoslovnih, 2 numizmatička), a 192 opća. Prema broju predmeta u fondusu većina muzeja su mali muzeji; samo 5 muzeja ima više od 100.000 predmeta (najveći je Zoološki muzej).

Godine 1992. vlada je donijela uredbu po kojoj muzeji moraju inventirati građu.

Razvoj samog programa za muzejsku dokumentaciju DAC počeo je 1993. godine. Program je neobvezatan i besplatan. Program je morao biti što jednostavniji i zadovoljiti raznolikost tipologiju muzeja. Tehnološku platformu čine Windows, jezik C++, Btrieve baza podataka. U razdoblju 1993.-1996. godine prva verzija instalirana je u 107 muzeja. Osposobljeno je 225 muzejskih djelatnika. Kao pilot muzeji odabrani su raznorodni muzeji kako bi se obuhvatile različite discipline, različiti modeli dokumentacije i različita terminologija:

□ Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC)
(www.gencat.es/mnac/)

□ Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT)

(www.mnat.es)

▫ Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)
(www.macba.es)

▫ Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya
(MNACTEC) (www.museum.mnactec.com)

▫ Museu de Zoologia (MZB)
(www.museumzoologia.bcn.es)

▫ Museu d'Arts, Indústries i Tradicions Populars
(MAITP)

Baza podataka podijeljena je na grupe podataka: humanističke, prirodoslovne i slika/zvuk. Pretraživanje može biti po bilo kojem polju. Program je adaptibilan i fleksibilan - muzeji sami biraju koja će polja popunjivati.

Od 1997. godine kao tehnološka platforma programa koristi se Windows 95, provodi se standardizacija rječnika, klasifikacija (linearna i stablo). Svaki muzej može dodavati termine u rječnik. Datoteke se po tipovima dijele na dokumentacijske i komplementarne (izložbe, restauratorsko-konzervatorski radovi, kretanje muzejskog predmeta itd.). Eksploatacija baze podataka obuhvaća diseminaciju, izdavaštvo (katalozi, CD), Internet. U razvoju programa planira se prijelaz na SQL server.

Broj korisnika programa DAC (verzija 3.0) popeo se 2001. godine na 161, a među njima su 102 muzeja. Od 4.300.000 predmeta u katalonskim muzejima, 1.000.000 predmeta inventirano je u pisanoj, papirnatog dokumentaciji, 250.000 predmeta u programu DAC, a 150.000 u drugim bazama podataka.

2.1.2. Dokumentacijski sustav Ministarstva kulture:

Program DOMUS. Andrés Carretero, Ministerio de Educación y Cultura

DOMUS je program za muzejsku dokumentaciju, kataloge i svakodnevno upravljanje zbirkama španjolskog Ministarstva kulture. Program je vlasništvo Ministarstva, koje ne očekuje nikakve financijske efekte od njegova razvoja. DOMUS nije jedini program i nije najbolji, ali funkcionira i dostupan je muzejskoj zajednici. Na njemu rade već 10 godina. Generalna pravila ne postoje niti se očekuju. Svi su muzeji iznimke, za razliku od knjižnica, koje su normirane. Primarna zadaća muzeja bilo je istraživanje. Danas bi to trebala biti diseminacija. Težimo muzeju kao javnome servisu, a kakva je dokumentacija? Knjižnica ima korisnike, a muzej posjetitelje. Posjetitelji nisu korisnici i to nije dobro. Knjižnice su dobro strukturirane i imaju dobro razvijenu komunikaciju s javnošću. I muzeji moraju težiti tome cilju.

Kad muzej kompjutorizira svoju djelatnost, u kompjutor unosi i loše navike i način rada posljednjih 100 godina. S aspekta dokumentacije ne postoje "veliki" i "mali" muzeji. Primjerice, Prado ima samo 10.000 predmeta. U muzejima postoje i druge stvari koje treba dokumentirati - film, zvuk itd. - i koje se ne smiju zanemariti.

Osamdeset posto muzejskih zadaća u budućnosti odnosit će se na informiranje publike (cilj je posjetitelja pretvoriti u korisnika). Više pozornosti treba usmjeriti malim muzejima, jer nemaju dovoljno ljudi, pa jedan djelatnik radi više stvari, dok u velikim muzejima uvijek postoji netko tko će napraviti određeni posao.

Kompjutorski program nikada nije gotov. Kad se počne koristiti, već je zastario. Ljudi sjede 10-15 godina ispred ekrana i unose podatke pomoću zastarjelog programa. Zato uvijek treba omogućiti prijenos postojećih podataka u novi program.

Plan razvoja obuhvaća zajednički katalog svih muzeja, ujednačavanje termina, formaliziranje strukture rječnika, pretraživanje po svim zbirkama. U budućnosti bi se mogao, primjerice, na taj način tražiti predmet za neku izložbu. Možda će, jednom, u budućnosti postojati standardizirani muzejski jezik.

2.1.3. Dokumentacijski sustav vojnih muzeja:

Program Ministarstva obrane. Isabel Bravo, Ministerio de Defensa, Subdirección General de Patrimonio Histórico-Artístico

Godine 1994. započela je kompjutorizacija zbirki vojnih muzeja i institucija. Uvažene su specifičnosti zbirki: slikarstvo, skulptura, zastave, hladno oružje, vatreno oružje, uniforme itd. Napravljena je generička klasifikacija: oružje, municija i eksplozivi, razna oprema, instrumenti, vozila, insignije, numizmatika, filatelija, industrijska oprema, arheološka zbirka.

Svaki predmet u zbirci ima svoj zapis (60 polja), sliku i povijesne činjenice. Osnovne grupe polja u bazi podataka su:

1. identifikacija predmeta
2. opis, materijal, ulaz u muzej
3. produkcija, povijesni kontekst - regimenta, geografija, osoba.

Osim ovog osnovnog zapisa, baza podataka sadržava i fotografski zapis, zapis kretanja predmeta i tapis konzervatorsko-restauratorskih radova.

Programsku platformu čine Oracle DB, Win NT, klijent/server model.

Program se sada koristi u 35 muzeja i zbirci. Ukupno je uneseno 47.143 zapisa o pokretnim spomenicima, od toga 26.444 fotografskih zapisa. Podaci se iz vojnih muzeja periodički slijevaju u centralnu bazu Ministarstva obrane, što olakšava inspekciju fundusa.

2.1.4. Muzejska dokumentacija: Program autonomne

uprave Valencije. Mónica Vázquez, Generalitat Valenciana, Dirección General del Patrimonio Artístico

Autonomna vlada pokrajine Valencia pokrenula je vlastiti projekt muzejske dokumentacije. Program se distribuira besplatno. Kao baza podataka koristi se Access 97. Ovo je samo jedan od programa koji se koristi u španjolskim muzejima (ima ih 1400). Razvoj

svih tih raznih programa počeo je kad nije ni bilo nacionalnog standarda. Ni jedan program nije najbolji. Najbolji je onaj koji se koristi. Osim raznolikosti programa za muzejsku dokumentaciju, problem u Španjolskoj čini i dvojezičnost. Baze podataka za sada još uvijek nisu dvojezične. Automatizacija prijevoda tezaurusa je moguća, ali slobodnog teksta za sada ne.

2.1.5. Dokumentacijski odjel Pomorskog muzeja u Barceloni (Museu Marítim de Barcelona)

Pomorski muzej u Barceloni ima oko 7.000 predmeta, 1.500 nautičkih karata, 25.000 fotografija te bogatu arhivu. Od 1995. godine koristi program DAC. Za jedan predmet popunjava se 160 polja u zapisu baze podataka. Za dio predmeta koriste i manji zapis. Dokumentacijski odjel otvoren je za korisnike, kojima su na raspolaganju i kopije fotografija. Muzej je član Udruge pomorskih muzeja Mediterana i, među ostalim, surađuje s Pomorskim muzejem u Dubrovniku. Pomorski muzeji Mediterana surađuju na izradi standarda za opis predmeta i tezaurusa. Internet adresa muzeja je www.diba.es/mmarmaritim/.

2.2. Izvješća CIDOC-ovih radnih grupa. Na plenarnoj sjednici CIDOC-a radne grupe podnijele su svoja izvješća o radu u proteklom razdoblju:

Internet. Predstavljena je dotmuseum (.museum) domena, nova domena muzejske zajednice koja je nastala inicijativom ICOM-a (više informacija na www.icom.org/release.museum.html i www.icann.org). Domenu će moći koristiti muzeji koji su to po ICOM-ovoj definiciji muzeja - za pristup će biti dovoljno članstvo u ICOM-u. Treba razviti tezaurus i sustav imenovanja domena. Cilj je osigurati muzejima prisutnost i identitet na mreži.

Dokumentacijski standardi. Kao rezultati rada ove grupe nastali su model podataka, terminologija, CIDOC-ove kategorije, konceptualni referentni model (CRM) koji će grupa predstaviti ISO-u kao potencijalni standard.

Arheološka nalazišta. Grupa je radila na standardu za opis arheoloških nalazišta, rječniku, ima svoju stranicu na Internetu, razvila je prototip baze podataka i publicirala standarde.

Dokumentacijski i informacijski centri. Cilj ove grupe je napraviti popis svih muzejskih dokumentacijskih centara na Internetu.

Multimedija. Grupa ima svoju stranicu na Internetu, povezanu sa CIDOC-ovom stranicom. Rad je započela 1993. godine na CIDOC-ovoj konferenciji u Ljubljani. Godine 1996. objavila je Uvod u multimediju za muzeje, koji se nalazi i na Internetu (www.rkd.nl/pblctns/mmwg/print.htm), a 1997. godine imala je radionicu u Nürnbergu. O radu MM grupe na ovoj konferenciji vidi 3. CIDOC-ova radna grupa za multimediju.

2.3. Što je dokumentacija, danas i u budućnosti. Različiti pogledi.

2.3.1. Dokumentacija sa stanovišta muzejske uprave. Torben Lundbaek, Nationalmuseet, Danska

Muzeji su u službi društva, a zapravo su vrlo zatvorene institucije. Posjetiteljima je otvoren samo mali dio zbirke. Dajemo li podatke istraživačima i drugim zainteresiranim osobama? Nije to samo pitanje sredstava, nego stava prema dokumentaciji. Kustos ima stav. Informacija se ne može dati jer ja na tome radim ili Ne dam informaciju jer će me onda pitati još više, pa ću morati više raditi. Zamislite da vam knjižničari biraju što ćete čitati, a što nećete. Kustosi vam biraju što ćete vidjeti i saznati.

S druge strane, pružanje informacija može ugroziti, primjerice, arheološka nalazišta i dovesti do nedopuštene trgovine. Zato nećemo reći gdje se u muzejima nalaze izuzetno vrijedni predmeti. Primjerice, umjetnički muzeji ne žele prikazati fotografije svojih slika na Internetu jer će onda pasti prodaja fotografija u dućanu, kao i broj posjetitelja. Naprotiv, doći će više ljudi u muzej.

Budućnost je otvorena za sve. Totalna dostupnost podacima o zbirkama već je moguća. U planiranju svih muzejskih aktivnosti dokumentaciji se mora dati veća pozornost.

2.3.2. Dokumentacija sa stanovišta konzervatora.

Jorgen Wadun, ICOM Conservation Committee, Nizozemska

Dokumentacija konzervatorsko-restauratorskih radova ne smije biti ograničena samo na fotografiju prije i poslije radova. Postoji problem rječnika, tehničkog opisa stanja predmeta. Konzorcij muzejskih laboratorija pokrenuo je projekt u tom smislu. Postavljeno je pitanje treba li se CIDOC baviti i takvom vrstom dokumentacije. Zaključak je da konzervatorsko-restauratorska dokumentacija treba biti integralni dio muzejskog informacijskog sustava.

2.3.3. Dokumentacija sa stanovišta sigurnosti.

Günther Dembski, ICOM Security Committee, Austrija

Sa stanovišta sigurnosti u muzejima najvažnija je upravo dokumentacija - fotografija i opis predmeta (projekt Object ID Fundacije Getty). Dokumentacija ima i svoju drugu stranu - pruža informaciju o poželjnom predmetu eventualne krađe. Navedeni su primjeri takvih loših iskustava u Kabinetu numizmatike u Beču ("znanstvenik" iz Belgije proučavao je dokumentaciju i usput krao predmete) i Nacionalnom muzeju u Tirani (predmeti objavljeni u katalogu izložbe ukradeni su i vjerojatno su završili u Italiji).

Zbog sigurnosti negativci se moraju čuvati na posebnome mjestu, odvojeno od fotografija. U opisu predmeta kako ga definira Object ID (10 polja) jedan od najvažnijih podataka je posebnost predmeta, svojstvo koje

ga razlikuje od svih drugih predmeta (distinguishing feature).

2.3.4. Dokumentacija sa stanovišta komunikacije.

Jordi Llompart, novinar i producent, Španjolska

Vrijednost kulturne baštine raste zadnjih godina, ali je s druge strane masovna turistička eksploatacija degradirana. Muzejima bez inovacija dani su odbrojani. Muzeji moraju iskorištavati medije. Ako se sami ne brinu za prisutnost u medijima, nitko se drugi neće brinuti. Kultura čini samo pet posto ukupnih informacija u medijima. Poticaji moraju dolaziti iz samih muzeja. Oni moraju više komunicirati, moraju iskoračiti u društvo. Ima muzeja kojima sve nedostaje, u kojima su zbirke prezentirane na zastarjeli način. Primjer jednog takvog tragičnog muzeja je Arheološki muzej u Kartumu, koji ima vrlo veliku i značajnu kolekciju, ali nema sredstava i profesionalnog osoblja.

2.3.5. Dokumentacija sa stanovišta novih muzeja

živuće kulture (living culture). Doug Evelyn, National Museum of the American Indian, SAD

Nacionalni muzej američkih Indijanaca najveći je muzej te vrste u svijetu (www.nmai.edu). Ima 800.000 predmeta i jedan je od 10 najposjećenijih muzeja u New Yorku. Od toga broja 10.000 predmeta ima bar-code kao identifikaciju i kompjutorski je obrađeno. Pomoć u dokumentacijskom radu muzej traži i dobiva od predstavnika indijanske zajednice u SAD, koji pričaju priče i interpretiraju muzejske predmete. Takvi komentari prikupljeni su od predstavnika indijanskih plemena za 50.000 muzejskih predmeta.

2.3.6. Dokumentacija sa stanovišta suvremene

umjetnosti. Harald Krämer, Universität Köln

Godine 1999. pokrenut je projekt *Metodologija dokumentiranja suvremene umjetnosti*. Bit će objavljen u posebnoj publikaciji. Posebnosti dokumentiranja suvremene umjetnosti proizlaze iz sljedećih zahtjeva i problema:

- instalacije i performansi postaju posebne jedinice u dokumentaciji
- treba dokumentirati i vlastitu interpretaciju umjetnika
- kako dokumentirati korištenje interaktivnih umjetnina
- kako dokumentirati virtualne umjetnine, primjerice, one koje postoje samo na Internetu.

2.4. SPECTRUM: Razvoj standarda.

Matthew Stiff,

MDA

MDA (www.mda.org.uk) radi na trećem izdanju Spectruma u suradnji s proizvođačima softvera za vođenje muzejskih zbirki. Spectrum Factsheets raspoloživi su on-line. Spectrum 3 imat će niz novosti (prijelaz s objektno-orijentiranog na sve aspekte muzejskog života - ljudi, izložbe,...). MDA razvija i *Spectrum for Archivists* (u muzejima ima puno arhivskog materijala).

Pokrenut je novi projekt - Spectrum Knowledge - smjernice za upravljanje informacijama u muzeju i strukturiranje informacija.

MDA je objavio i sljedeće publikacije:

- *Standards in Action*
- *How to Use Spectrum*
- *The Spectrum IT Guide*
- *Working with Archaeology.*

2.5. Virtualni muzej Kanade.

Lyn Elliot Sherwood,

CHIN, Kanada

Ciljevi projekta Virtualnog muzeja Kanade

(www.virtualmuseum.ca) su:

- angažiranje publike svih životnih dobi u kulturnom naslijeđu Kanade
- suradnja muzeja i CHIN-a
- dvojezičnost (engleski, francuski)
- visoko kvalitetni sadržaji i mogućnosti pretraživanja.

Vizija koju je kanadska vlada imala prilikom pokretanja projekta:

- Kanadani svih životnih dobi bit će svjesni svojeg kulturnoga naslijeđa
- kanadski muzeji doći će do šire publike u zemlji i inozemstvu
- muzeji će biti prepoznati kao dio kanadske školske infrastrukture.

Projekt je vrijedan 19 milijuna kanadskih dolara, započeo je 1999. godine i trajat će tri godine. Projekt financiraju vlada i sponzori. Dvadeset posto proračuna projekta potrošeno je na odnose s javnošću, što je rezultiralo sa 6,5 milijuna dolara prikupljenih od sponzora. Virtualni muzej Kanade lansiran je u ožujku 2001. godine. Fokusiraju se grupe korisnika (učitelji, učenici, roditelji, opći) i analizira povratna veza. U četiri mjeseca od lansiranja bilo je 700.000 posjeta. Publiku najviše zanimaju priroda, društvo i povijest, a umjetnost manje. Izazov koji stoji pred uredničkim odborom Virtualnog muzeja je pretvoriti ovu suhoparnu statistiku u smisleno znanje te postići ravnotežu između javnih i kustoskih prioriteta. Virtualni muzej za sada je uspješniji kao izvor informacija, a manje kao društveni prostor.

2.6. Muzeji i razdoblje nacizma.

Doug Evelyn,

AAM/ICOM, SAD i Jesmond Calleja, Art Gallery of New

South Wales, Australija

American Association of Museums

(AAM, www.aam-us.org) pokrenuo je istraživanje porijekla muzejskih predmeta za koje postoji sumnja da su ukradeni i premješteni iz Europe u doba nacizma.

Nacisti su planski premjestili milijune umjetnina, od kojih se dio nalazi u muzejima diljem svijeta. Američki muzeji provode opsežno istraživanje porijekla problematičnih umjetnina u svojim zbirkama. Prvenstveno

su to slike i judaica. Podaci o sumnjivim umjetninama stavljaju se na Internet. AAM će napraviti portal (Nazi-era Provenance Information Portal) s informacijama o ovoj problematici, smjernicama i procedurama postupanja u slučaju sumnje u porijeklo predmeta, te linkovima na stranice muzeja koji posjeduju takve predmete.

Sličan projekt pokrenula je i australska organizacija AAMD (Association of Art Museum Directors). Svaki australski muzej mora napraviti reviziju zbirke. Za sada je otkriveno oko 100 djela nepoznatog porijekla u umjetničkim galerijama za koje se sumnja da su pristigla u razdoblju 1933.-1945. godine. Kompletно istraživanje bit će gotovo do kraja 2001. godine.

3. CIDOC-ova RADNA GRUPA ZA MULTIMEDIJU.

Godine 1997. u Nürnbergu je MM grupa izradila zahtjeve za multimediju za muzeje sa stanovišta korisnika, dok je ove godine radila na zahtjevima sa stanovišta produkcije. Grupa traži jeftin i jednostavan softver za produkciju MM muzejskih proizvoda. Na radionici je predstavljen i testiran jedan takav software - *Conveyor*. Grupa je izradila i nacrt smjernica za proizvođače takvih softvera koji će objaviti na svojoj stranici, povezanoj sa CIDOC-ovom Internet stranicom.

Program *Conveyor* dolazi iz Velike Britanije, iz institucije The Regency Town House (www.rth.org.uk/conveyor), koja izrađuje MM prezentacije za muzeje. Izradom *Conveyora* htjeli su s muzeja skinuti teret programiranja i omogućiti i malim muzejima, koji nemaju ni dovoljno ljudi, niti dovoljno financijskih sredstava, da sami izrađuju svoje prezentacije i na zabavan i edukativan način pričaju svoje muzejske priče. *Conveyor* nudi kao komponente prezentacije pozadinu, panoramu, sliku, zvuk, navigaciju. Razvijen je pomoću alata Macromedia. Nova verzija bit će u Javi. Program je instaliran u oko 1500 muzeja u svijetu.

4. SAJAM TRGOVINE I INSTITUCIJA. Uz ostale proizvode namijenjene muzejima, prezentirani su računalni sustavi za vođenje muzejske dokumentacije i multimedijjskih projekata. Svoja rješenja ponudile su, među ostalima, tvrtke:

▫ Gallery Systems iz Londona
www.gallerysystems.com,
e-mail: info@gallerysystems.com,
korisnici: Smithsonian Institution, The Metropolitan Museum of Art, The J. Paul Getty Museum, The Museum of Modern Art, National Gallery London, The Tate Gallery i dr.

▫ Ke Software iz Carltona, Australija
www.kesoftware.com,
e-mail: info@kesoftware.com,
korisnici: The Smithsonian Institution's National Museum of Natural History, The Canadian Museum of

Civilization, The National Gallery of Australia i dr.

▫ ADLiB Information Systems
www.adlibsoft.com,
e-mail: info@nl.adlibsoft.com,
korisnici: ADLiB sustava su više od 800 muzeja, knjižnica i arhiva u 20 zemalja

▫ Ifigenia Plus iz Madrida
www.ifigenia.es,
e-mail: plus@ifigenia.es.

REPORT FROM CIDOC'S ANNUAL CONFERENCE IN 2001

The author provides an exhaustive review of the themes from the plenary sessions of the Committee for Documentation (CIDOC) of the International Committee on Museums (ICOM) that took place at the time of the regular annual conference within the framework of the triennial 20th General Conference of ICOM in Barcelona on July 1st to 6th 2001.